

Aan de ministers van de voor dit onderwerp relevante Ministeries

Datum, 10 januari 2022

Onderwerp: Hoe kan onze samenleving beter worden ingericht op de groeiende groep ouderen

Geachte,

Maak van de vergrijzing een kans! Ontwikkel samenhangend beleid

De gezamenlijke ouderenorganisaties *ANBO*, *KBO-PCOB*, *KBO-Brabant*, *Koepel Gepensioneerden* en *NOOM* verwelkomen het nieuwe kabinet en zien uit naar een goede samenwerking in de komende regeerperiode. Er ligt een belangrijke agenda!

Nederland vergrijst. En dat is mooi. Nederlanders worden gezonder ouder. En ouderen zetten massaal de schouders onder het vrijwilligerswerk en de mantelzorg. Zonder de actieve ouderen zou Nederland vastlopen.

Tegelijkertijd zorgt de vergrijzing voor uitdagingen. De groep werkenden wordt kleiner en de groep niet-werkenden groter, met als gevolg oplopende personeelstekorten. Met name uit publieke sectoren zoals de zorg en onderwijs krijgen we al steeds meer signalen hierover. Maar ook is er zorg over de snel stijgende kosten van het levensonderhoud en daarmee de teruglopende koopkracht van ouderen.

Helaas zien we nu op de woningmarkt al de eerste grote consequenties van het negeren van de demografische trends. Het stagneren van de doorstroom door het gebrek aan interessante woonalternatieven voor ouderen leidt tot grote tekorten in betaalbare en geschikte woningen. Maar ook de wijken en de bijbehorende voorzieningen zijn niet ingesteld op de groeiende groep ouderen en hun behoefte aan activiteiten en contacten dicht bij huis. Met als gevolg toenemend sociaal isolement en een groter beroep op zorg. Gemeenten hebben hierin een cruciale rol. En ondanks dat sommige gemeenten hier al goed mee bezig zijn, moeten de gemeenten nu echt aan de slag.

De consequenties van de vergrijzing vragen om nieuw en samenhangend beleid. Maar de urgentie lijkt nog steeds niet door te dringen.

Er is de afgelopen jaren wel veel gepraat over ouderen. Helaas vanuit het idee dat ouder worden leidt tot meer zorg en afhankelijkheid. Wat ons betreft is het cruciaal dat beleid niet vanuit zorg, maar veel breder vanuit wonen, welzijn, zingeving, inkomen en gezondheid ontwikkeld wordt. Hoe zorgen we ervoor dat de groeiende groep ouderen op een goede manier ouder kan worden? Dit kan alleen als we inzetten op de positieve gedachte dat ook bij het ouder worden er nog veel kan en mensen nog veel kunnen en willen bijdragen.

Het is belangrijk dat mensen zich tot op hoge leeftijd kunnen inzetten voor de samenleving en blijven meedoen.

Daarnaast moet de overheid uiteraard oog houden voor de groepen die daarbij meer steun nodig hebben in een complexe maatschappij, waarin deze ouderen steeds meer zelf moeten regelen, zonder daartoe afdoende te zijn uitgerust. Zorg en ondersteuning zullen zeker nodig zijn, maar met preventief beleid gericht op mogelijkheden zal ook veel zorg voorkomen kunnen worden. Mensen zullen meer zelf doen, al dan niet met hulp van elkaar en ondersteund door digitale toepassingen. Hoe meer mensen actief en betrokken blijven, hoe minder afhankelijkheid en dus een beroep op anderen.

Kortom, de veranderende bevolkingssamenstelling vraagt anticiperend vermogen, een integraal beleid en daadkracht. De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen om integraal ouderenbeleid te op te nemen in het regeerakkoord. En premier Rutte heeft in het debat over het coalitieakkoord de uitnodiging gedaan om dit uit te werken. We gaan ervanuit dat onze kennis en ervaring hieraan een zinvolle bijdrage kan leveren. En zien de uitnodiging om mee te denken gaarne tegemoet. Maar we hopen dat deze regering nu echt werk gaat maken van een breed en stevig beleid om mogelijkheden van de demografische trends te benutten.

In de [bijlage](#) hebben wij vijf punten geformuleerd die volgens ons goede handvatten bieden om het gewenste beleid vorm te geven. We gaan graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groeten,

Anneke Sipkens, directeur-bestuurder ANBO

Lotte de Jong, directeur KBO-PCOB

Leo Bisschops, voorzitter KBO-Brabant

John Kerstens, voorzitter Koepel Gepensioneerden

Jeanny Vreeswijk, coördinator Zorg en Welzijn NOOM